

دومین مقدمه

آداب حج

آداب عمومی

آداب
عمومی
حج

۱. اخلاص
۲. توبه
۳. مکارم اخلاق

آداب معاشرت

۳
ادب اول

اخلاص

اخلاص

انجام عمل تنها برای خدا

**پاک و خالص کردن نیت^۳
از غیر خدا**

حدیث قدسی

اَخْلَصِي اَعْمَلِ

فَانِ اِنَّا قَدْ

بَصِيرٌ بَصِيرٌ

گر قصد شما دیدن
آن خانه‌ی جان است

اول رخ آینه
به صیقل بزداید

**به حریم قرب خدا کسی
زره ریا ننهاده پا**

**نرسی به قرب خدا اگر
نشود ببری دلت از ریا**

پیامبر گرامی اسلام

صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم

بِإِلَهِ خَلَاصِ

تَنْفَاضِلُ مَرَاتِبِ الْمُؤْمِنِينَ

اَتَخْلَصُ دِينَكَ
بِكُفْرِكَ اَنْقَلِبُ
مِنْ الْعَمَلِ

پیامبر گرامی اسلام

إِذَا عَمِلْتَ عَمَلًا

فَاعْمَلْ لِلَّهِ خَالِصًا

لأنه لا يقبل من عباده الأعمال

إلا ما كان خالصًا

هر گاه کاری را انجام دادی، آن را تنها برای خدا انجام ده؛ زیرا خداوند تنها اعمال خالص را از بندگان خود می‌پذیرد

مولوی:

خانه‌ای نو ساخت روزی نومرید

پیر آمد خانه او را بدید

گفت شیخ، آن نومرید خویش را

امتحان کرد آن نکو اندیش را

روزن از بهر چه کردی ای رفیق

گفت: تا نور آیدم از این طریق

گفت: آن فرع است این باید نیاز

تا از این ره بشنوی بانگ نماز

نور خود اندر تبع می آیدت

نیتِ آن کن، که آن می بایدت

هر که کاشت قصد گندم بایدش

گاه خود اندر تبع می آیدش

باید بینیم نیت و انگیزه

ما از حج چیست؟

**تقریح و خوشگذرانی
یا خودنمایی و ریاکاری
یا پیروی از حضرت حق**

امام صادق عليه السلام

الْحَجُّ حَجَّانٍ : حَجٌّ لِلَّهِ وَ حَجٌّ لِلنَّاسِ
فَمَنْ حَجَّ لِلَّهِ كَانَ ثَوَابُهُ عَلَى اللَّهِ الْجَنَّةَ
وَ مَنْ حَجَّ لِلنَّاسِ
كَانَ ثَوَابُهُ عَلَى النَّاسِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

حج دو گونه است: حج برای خدا و حج برای مردم. پس آنکس که برای خدا حج گزارد، از خداوند پاداش بهشت گیرد و آنکس که برای مردم حج بهجای آورد، پاداش آن در روز قیامت با مردم است!

۳

ادب دوم

توبه

و طلب مغفرت و آموزش

مَعَاشِرِ النَّاسِ حُجُّوا الْبَيْتَ
بِكَمَالِ الدِّينِ وَالتَّفَقُّهِ
وَلَا تَنْصَرِفُوا عَنِ الْمَشَاهِدِ
إِلَّا بِتَوْبَةٍ وَإِقْلَاعِ

ای مردم! خانه‌ی خدا را با دین کامل و دانش ژرف دیدار کنید و
از زیارتگاهها جز با توبه و جدا شدن از گناهان برنگردید

امام صادق عليه السلام

إِذَا أَرَدْتَ الْحُجَّ

إِغْسِلْ بِمَاءِ التَّوْبَةِ

الْخَالِصَةِ مِنَ الذُّنُوبِ

هر گاه اراده حج کردی

با آب توبه خالص گناهانت را بشوی

پیامبر گرامی اسلام

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

تُعْطِرُوا بِالْإِسْتِغْفَارِ

لَا تَفْضِحْكُمْ رَوَائِحِ الذُّنُوبِ

با استغفار خود را معطر کنید
تا بوی گند گناه رسواتان نکند

حاجی در سفر حج
میهمان خداوند است
روانیت با آلودگی
به محضر حق وارد شود

باید از کرده ناپسند

پشیمان شود

از بدی‌ها توبه کند

تصمیم بگیرد

دیگر گردد گناه نگردد

آنگاه از پیشگاه

خداوند

طلب مغفرت

و آموزشی نماید

کوتاهی‌ها را جبران کند

بعضی از کوتاهی‌ها

نماز قضای پدر

رد مظالم و حق الناس

واجبات مالی

۱.

۲.

۳.

۴.

.....

ادب سوم

دقت در انجام

واجبات

هو اسمان باشد

مستحبات به

واجبات

تنه نزنند

هیچ عملی

حتی مستحب

نیاید به عمل واجب

آسیب برساند

مستحبی که به

واجب آسیب برساند

نه تنها مستحب نیست

بلکه حرام است

مستحبی که سبب

ارتکاب حرام شود

نه تنها مستحب نیست

بلکه حرام است

ادب چہارم

وظایف دینی

طبق دستور

وظائف دینی را

طبیق دستور

انجام دہیں

دستورات

دین

سلیقہ بر دار نیست

در انجام دستورات دینی

سلاقی را

نقش ندهیم

عبد الله بن سنان عن امام صادق

سُتُصِيْبُكُمْ تُشْبِهُهُ

فَتَبْقَوْنَ بِلا عِلْمٍ يُرَى

و لا اِمَامٍ هُدَى، لا يَنْجُو مِنْهَا

إِلَّا مَنْ دَعَا بِدُعَاءِ الْغَرِيقِ

قُلْتُ: وَ كَيْفَ دُعَاءُ الْغَرِيقِ؟

قَالَ : تَقُولُ :

يَا اللَّهُ يَا رَحْمَنُ يَا رَحِيمُ

يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ

ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ

فَقَالَ: إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ

مُقَلِّبُ الْقُلُوبِ وَالْأَبْصَارِ

وَلَكِنْ قُلْ كَمَا أَقُولُ

يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ

تَبِّبْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ

نقش دادن سلاقی
در انجام دستورات دین
سبب انحراف و بدعت
در دین می شود

کسی حق ندارد

دستورات دین را

به شکل دلخواه

انجام دهد

کسی حق ندارد
عملی که زمان خاص دارد

دادن زمان
دیگری بیاورد

کسی حق ندارد
عملی که مکان خاص دارد

را در مکان
دیگری بیاورد

کسی حق ندارد
عملی که در دین وارد
نشده و مأثور نیست
را به اسم دین انجام دهد

ادب پنجم

زینب تسبیح

بائسیم

بهترین مکارم اخلاق

زینت تشیع

بودن است

زائران ایرانی

سفیران مذهب تشیع

و انقلاب اسلامی

در سرزمین وحی هستند

مسلمانان جهان

شیعه بودن

و ویژگی‌های تشیع را

در رفتار و کردار

ایرانیان می‌بینند

به گونه‌ای عمل کنیم

که باعث زینت

و افتخار پیشوایان

خود باشیم

ادب ششم

پرہیز از اعمال

جاہلانہ

اعمال جاهلانه

از اعمالی که سبب

وهن و طعن شیعه شود

به شدت پرهیز نماییم

از اعمالی که سبب
تفرق صفوف مسلمین
می شود

به شدت پرهیز نماییم

اداب ہفت روزہ

معاشرت

پسندیدہ

**برای دیگران
احترام قائل شویم**

**دیگران را بر خود مقدم بداریم
در سلام بر دیگران پیشی بگیریم**

از استهزای دیگران پرهیز کنیم

در امور شخصی دیگران

دخالت نکنیم

دوری از کبر و خودپسندی

امام صادق علیه السلام

كَانَ أَبِي يَقُولُ

مَنْ أُمَّ هَذَا الْبَيْتِ حَاجًّا أَوْ مُعْتَمِرًا

مُبْرَأً مِنَ الْكِبْرِ

رَجَعَ مِنْ ذُنُوبِهِ كَهَيْئَةِ يَوْمٍ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ

پدرم پیوسته می فرمود: کسی که برای حج یا عمره قصد این خانه کند، در حالی که از کبر و خودپسندی بری و دور باشد، همانند روزی که از مادر متولد گردیده، از گناهان پاک می شود

**صبوری و سعه صدر
از دحام جمعیت
و محدودیت امکانات
و بر خورد ناشایست دیگران
ما را کلافه نکند**

**با درک صحیح شرایط
صبور و خویشتن دار باشیم
و با سعه صدر و بردباری
در طول سفر**

**سختی‌ها و کمبودها را تحمل کرده
و از بی‌تابی و گلایه
پرهیز می‌نماید**

پیامبر گرامی اسلام
صلی الله علیه و آله و سلم

الغضب

مِفْتَاحُ كُلِّ شَرٍّ

خشم کلید هر بدی است

امام باقر علیه السلام

مَا يَعْبَأُ مَنْ يَسْلُكُ هَذَا الطَّرِيقَ

إِذَا لَمْ يَكُنْ فِيهِ ثَلَاثُ خِصَالٍ:

وَرَعَ يُحْجِزُهُ عَنِ مَعَاصِي اللَّهِ

وَ حِلْمٌ يَمْلِكُ بِهِ غَضَبَهُ

وَ حُسْنُ الصُّحْبَةِ لِمَنْ صَحِبَهُ

کسی که به حج میرود، اگر سه خصلت در وی نباشد مورد عنایت و توجه خداوند قرار نمی‌گیرد: ورع و پارسایی که او را از گناه بازدارد. صبر و بردباری که بتواند خشم خود را در اختیار گیرد

به حسن خلق توان کرد

صید اهل نظر

به دام و دانه نگیرند

مرغ دانا را

پیامبر گرامی اسلام

صلی الله علیه و آله

أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ

حِفْظُ اللِّسَانِ

برترین صدقه نگهداشتن زبان است

از لغزش دیگران بگذریم پیامبر گرامی اسلام

صلی الله علیه و آله و سلم

به دنبال کشف لغزش‌های مؤمنان نباشید

زیرا هر کس به دنبال
لغزش‌های برادر دینی خود بر آید
خداوند لغزش‌های او را دنبال می‌کند
و آن کس که خداوند
به دنبال لغزش‌هایش بر آید
او را رسوا خواهد کرد
گرچه در داخل خانه‌اش باشد

**تلخی‌های سفر را
فراموش کرده و از بازگو
کردن آن، پرهیز کنیم**

**امام صادق به حاجی که در دسرهای
سفر حج را بازگو می‌کرد، فرمود**

از خوبی‌های سفر بگو

امام صادق عليه السلام

لَيْسَ مِنَ الْمَرْوَةِ أَنْ يُحَدِّثَ

الرَّجُلُ بِمَا يَلْقَى فِي سَفَرِهِ

مِنْ خَيْرٍ وَشَرٍّ

از مروّت نیست که انسان آنچه را که در سفر دیده،

از ریز و درشت و خوب و بد، بازگو کند

ادب هضم

رفتار پسندیده

از اسراف پرهیز داشتن

كُلُوا وَ اشْرَبُوا وَ لَا تُسْرِفُوا

إِنَّهُ لَا يَجِبُ الْمُسْرِفِينَ

بخورید و بیاشامید ولی اسراف نکنید
همانا خداوند اسراف کنندگان را دوست نمیدارد

وَ أَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ

و همانا اسراف کنندگان یاران آتشاند

**رعایت بهداشت
بهداشت فردی و اجتماعی
محیطی و پیرامونی
را رعایت کرده
و دیگران را نیز به رعایت
آن سفارش می کند**

پوشش مناسب

پیامبر گرامی اسلام

صلی الله علیه و آله و سلم

همانا خداوند دوست می دارد

هنگامی که بنده اش

نزد برادران دینی خود می رود

با هیأتی منظم و آراسته باشد

ادب نجوم

خدمت صادقانه

**کمک به همسفران
امام سجاد با کاروانی
مسافرت می کرد که آن
حضرت را شناسند
تا بهتر بتوانند
کمک کاروان باشد**

**در حضور پیامبر
سخن از مردی به میان آمد
که آدم بسیار خوبی است
و همواره به ذکر خدا
مشغول است**

پیامبر سؤال کرد

کارهایش را چه کسی

انجام می دهد؟

پاسخ دادند

ما کارهایش را

انجام می دادیم

حضرت فرمود

همه شما

از او بهترید

اسماعیل خُتَمی گوید
به امام صادق علیه السلام
عرض کردم
در سفر حج، همراهان
مرا نزد اثاثیه می گذاشتند
خود به طواف می رفتند

حضرت فرمود

أَنْتَ أَكْبَرُ مِنْهُمْ أَجْرًا

پاداش و اجر تو از آنها بیشتر است

مُرازم بن حکیم گوید
من با محمد بن مصادف
هم سفر بودم
وقتی به مدینه رسیدیم
من بیمار شدم
وی مرتب مرا تنها می گذاشت
و به مسجد میرفت

امام صادق عليه السلام

به محمد بن مصادف پیام داد و فرمود

فَعُودُكَ عِنْدَهُ أَفْضَلُ مِنْ

صَلَاتِكَ فِي الْمَسْجِدِ

نشستن تو در کنار او، از نماز خواندن

در مسجد بالاتر و برتر است

ابان بن تغلب گوید

با امام صادق علیه السلام طواف می کردم

مردی از اصحاب

با اشاره از من خواست

تا برای انجام کاری همراه او بروم

لیکن من دوست نمی داشتم

طواف با امام صادق را رها کنم

وقتی برای بار دوم به من اشاره کرد

امام صادق فرمود

بین چکار دارد

گفتم: طواف را قطع کنم؟

فرمود: آری

پرسیدم: اگر چه طواف واجب باشد؟

فرمود: آری

پیامبر گرامی اسلام

صلی اللہ علیہ و آلہ و سلم

سَيِّدُ الْقَوْمِ خَادِمُهُمْ فِي السَّفَرِ

بزرگ هر قوم

خدمت گزار آنان است

مستحب است

از اول ذی قعدة

موی سر و محاسن

کوتاه نشود

تا عید قربان